

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

29 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Anatolie Țurcan, Vladimir Timofti, Elena Cobzac și Victor Boico

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Osoianu Ruslan xxxx, născut la xx xxxx xxxx, originar și domiciliat în mun. xxxx str. Parovoznaia xx ap. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.11.2015 – 15.09.2017;

Instanța de apel: 10.10.2017 – 24.01.2018;

Instanța de recurs: 04.04.2018– 29.05.2018.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 15 septembrie 2017, procesul penal în privința lui Osoianu Ruslan în baza art.266 Cod penal, a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Prin aceeași sentință Osoianu Ruslan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(4) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Acțiunea civilă împotriva Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Moldova, a fost admisă în principiu, fiind lăsat pentru stabilire de către instanță în ordinea procedurii civile stabilirea cuantumului despăgubirilor.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *în fapt*, a constatat că Osoianu Ruslan fiind posesor al permisului de conducere xxxx cu categoria permisă „xx”, la xxxx aproximativ la orele 22:00-22:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, conducând automobilul de model „Opel Vectra” cu numărul de înmatriculare xxxx, deplasându-se pe

str. xxxx mun. xxxx, dinspre str. xxxx în direcția intersecției cu str. xxxx, cu o viteză neidentificată de către organul de urmărire penală, a dat dovadă de neatenție la trafic și sine încredere exagerată, a încălcat grav Regulamentul Circulației Rutiere nr.357 din 13.05.2009 (în vigoare din 13.07.2009) și anume: p.10 alin.(1) lit. b) RCR RM, care stabilește că: „Persoana care conduce un vehicul trebuie: ...b) să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum”; p.14 RCR RM, conform căruia: „Conducătorului de vehicul îi este interzis: a) să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere...”; p.42 alin.(1) RCR RM, care stabilește că: „1) Determinarea benzilor de circulație se efectuează prin marcaj sau indicatoarele rutiere 5.37.1-5.41.3, iar în lipsa acestora - de către conducătorii vehiculelor, ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare...; p.45 alin.(1), (2) RCR RM, care stabilește că: „1) Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, d) situația rutieră. 2) În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.”; și p.51 alin.(1) lit. c), d) RCR RM, care stabilește că: „Înainte de depășirea, conducătorul vehiculului trebuie să se asigure că: c) poate efectua depășirea fără a pune în pericol sau a stânjeni circulația din sens opus, adică banda pe care urmează să se angajeze are un spațiu suficient și viteza vehiculului, ce urmează de a fi depășit permite executarea acesteia manevre, și d) poate să revină pe banda precedentă fără a stânjeni vehiculul depășit, în rezultatul cărui fapt, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport, incorect apreciind situația de trafic, în apropierea imobilului nr.2 de pe str. xxxx mun. xxxx, a ieșit pe banda de deplasare cu sens opus, unde a intrat în impact frontal cu automobilul de model „Opel Corsa” cu numărul de înmatriculare xxxx, condus regulamentar de către Tihu Georgeta, în rezultatul cărui fapt ultimei i-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Tot el, fiind posesor al permisului de conducere xxxx cu categoria permisă „xx”, la data de xxxx orele 22:00 - 22:30, conducând automobilul de model „Opel Vectra” cu n/î xxxx, deplasându-se pe str. xxxx mun. xxxx, dinspre str. xxxx în direcția intersecției cu str. xxxx, cu o viteză neidentificată de către organul de urmărire penală, a dat dovadă de neatenție față de trafic și încredere exagerată în sine, grav a încălcat Regulamentul Circulației Rutiere 13.05.2009 (în vigoare din 13.07.2009) și anume: p.10 alin.(1) lit. b) RCR RM, conform căruia: „Persoana care conduce un vehicul trebuie:...b) să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum; p.14 RCR conform căruia: „Conducătorului de vehicul îi este interzis: a) să conducă vehiculul în stare de

ebrietate sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere...”; p.42 alin.(1) RCR RM, conform căruia: „1) Determinarea benzilor de circulație se efectuează prin marcaj sau indicatoarele rutiere 5.37.1-5.41.3, iar în lipsa acestora - de către conducătorii vehiculelor, ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare...; p.45 alin.(1), (2) RCR RM, conform căruia: „1) Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, b) dexteritatea în conducere care i-ar permite săi prevadă situațiile periculoase, c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, d) situația rutieră. 2) În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului” și p.51 alin.(1) lit. c), d) RCR RM, conform căruia: „înaintea depășirii, conducătorul vehiculului trebuie să se asigure că: c) poate efectua depășirea fără a pune în pericol sau a stânjeni circulația din sens opus, adică banda pe care urmează să se angajeze are un spațiu suficient și viteza vehiculului, ce urmează de a fi depășit permite executarea acestei manevre și d) poate să revină pe banda precedentă fără a stânjeni vehiculul depășit, în rezultatul cărui fapt, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport, incorect apreciind situația din trafic, în apropierea imobilului nr.2 de pe str. xxxx mun. xxxx, a ieșit pe banda de deplasare cu sens opus, unde a intrat în impact frontal cu automobilul de model „Opel Corsa” cu numărul de înmatriculare xxxx condus regulamentar de către Tihu Georgeta, în rezultatul cărui fapt ultimei i-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

În cele din urmă, Osoianu Ruslan a părăsit locul accidentului rutier, neîndeplinind cerințele p.12 alin.(1) RCR RM, conform căruia: „Persoana, care conduce un autovehicul implicat într-un accident de circulație este obligat: a) să oprească imediat vehiculul semnalizând în conformitate cu pct.37 alin.(1), (2) a) al prezentului Regulament, b) să nu schimbe poziția vehiculului și obiectelor de pe carosabil provenite ca urmare a accidentului de circulație, cu excepția cazurilor prevăzute de literale c) și d) alin.(1) al prezentului punct, c) să acorde primul ajutor, să cheme ambulanța în cazul în care din accident a rezultat traumări de persoane, iar dacă așa ceva nu este posibil sau în cazurile de urgență să asigure transportarea persoanei traumatate la cea mai apropiată unitate medicală cu un vehicul de ocazie ori cu propriul automobil, g) să anunțe despre accident organele de poliție, să noteze numele și adresele persoanelor prezente la locul accidentului, să rămână pe loc până la sosirea lucrătorilor de poliție...”.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare a fost contestată cu apel de către inculpat, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.266 Cod penal, și să fie reîncadrate acțiunile sale din art.264 alin.(4) Cod penal în componența de infracțiune prevăzută de art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal și să fie eliberat de pedeapsă penală în temeiul Legii nr.210 din

29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În argumentarea apelului inculpatul a invocat că:

- potrivit conținutului sentinței, instanța nu a constatat în acțiunile sale în partea introductivă și descriptivă a sentinței fapte identice, fiind descrisă o învinuire absolut neclară, nu e clar care este calificarea și pentru care faptă. Astfel, consideră că sentința contravine prevederilor art.384 alin.(3), 394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală. Instanța de fond nu a dat careva apreciere probelor scrise, limitându-se la o enumerare formală a actelor procedurale, fără a face o analiză a fiecărei probe și mijloc de probă în conformitate cu prevederile art.94, 101 Cod de procedură penală. Instanța de fond după enumerarea probelor, s-a referit și la alte probe (fără a le specifica) care pe deplin dovedesc vinovăția, astfel, fiind încălcate prevederile art.384 alin.(3), (4) Cod de procedură penală. Instanța de fond nu s-a expus asupra încălcărilor procesuale la care a făcut referire partea apărării, formal respingând cele invocate de apărător;

- prin ordonanța procurorului învinuirea adusă a fost reformulată, fiind înaintată învinuirea pe indicii infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal, hotărârea procurorului fiind bazată pe raportul de expertiză medico-legală toxicologică, potrivit căreia la momentul comiterii accidentului inculpatul trează; în cadrul ședinței preliminare între acesta și procuror a fost încheiat acord de recunoaștere a vinovăției, acord care nu a fost anulat de instanță; procurorul ilegal a înaintat un demers prin care a solicitat modificarea învinuirii în agravare, contrar prevederilor art.325 Cod de procedură penală. Procurorul a înaintat demersul său neîntemeiat, deoarece nu a solicitat retragerea cauzei pentru completarea urmăririi penale, pentru a acumula probe care ar fi suficiente pentru a înainta o nouă învinuire, ceea ce ar duce la anularea acordului fără a i se încălca drepturile inculpatului. Poziția procurorului este contradictorie, pe de o parte procurorul încheie acord de recunoaștere a vinovăției, calificând acțiunile sale potrivit componentei de infracțiune prevăzută de art.264 alin.(3) Cod penal, iar ulterior după acceptarea acordului, în temeiul aceluiași probe ajunge la concluzia că, acțiunile sale sunt necesar de calificat în temeiul art.264 alin.(4) Cod penal, fără a prezenta probe noi;

- a solicitat achitarea lui în baza învinuirii pe art.266 Cod penal, deoarece potrivit materialelor cauzei, procesului-verbal de cercetare la fața locului conține informația că, ultimul a fost prezent la această acțiune, însă a refuzat să semneze, astfel consideră că în acțiunile sale lipsesc indicii infracțiunii incriminate;

- la fel, a solicitat recalificarea acțiunilor sale în temeiul art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal, bazându-se pe raportul de expertiză medico-legală toxicologică, care a fost examinat în cadrul cercetării judecătorești și a fost trecut cu vederea de către instanță, mai mult ca atât acest raport de expertiză nu a fost contestat de procuror și partea vătămată, această probă pune la îndoială temeinicia învinuirii aduse;

- consideră că instanța a ignorat faptul că, Osoianu benevol, până la pronunțarea sentinței a achitat prejudiciul moral și cheltuielile de judecată părții vătămate, fapt confirmat însăși de partea vătămată. Până la pronunțarea sentinței, a întreprins măsuri pentru a asigura achitarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, prin încheierea

unui acord cu Biroul Național a Asigurătorilor despre achitarea prejudiciului pe caz asigurat de polița de asigurare „Cartea Verde”, la momentul examinării apelului prejudiciul va fi achitat integral;

- cauza penală în privința sa a fost examinată o perioadă îndelungată de practic 6 ani, astfel consideră că, este întrunită circumstanța atenuantă prevăzută de art.76 alin.(1) lit.1) Cod penal. Instanța de fond neîntemeiat a aplicat în privința sa o pedeapsă sub formă de închisoare cu executare în contextual celor expuse mai sus.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2018, apelul declarat a fost admis, cu casarea parțială a sentinței, și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Osoianu Ruslan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(4) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, iar în temeiul art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute fără modificări.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar tuturor în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului R. Osoianu în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.264 alin.(4), 266 Cod penal.

Instanța de apel a motivat că pedeapsa aplicată inculpatului Osoianu Ruslan, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal sub formă de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, o consideră una prea aspră în raport cu circumstanțele cauzei și cu personalitatea inculpatului, nefiind în măsură să întrunească exigențele individualizării pedepsei penale.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență dispozițiilor art.61, 75 Cod penal, că pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnaților, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților cât și a altor persoane, că executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Astfel, instanța de apel a reținut că pentru a-și îndeplini funcțiile, pedeapsa trebuie să corespundă sub aspectul naturii, privativă sau neprivativă de libertate și a duratei, atât gravității faptei și potențialului pericol social pe care îl prezintă în mod real persoana infractorului, cât și aptitudinii acestuia de a se corecta sub influența pedepsei penale. Or, o pedeapsă neechitabil prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, înrăire și neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că inculpatul și-a recunoscut vina, a manifestat căință sinceră, anterior nu a fost condamnat, a achitat prejudiciul moral și material părții vătămate, astfel instanța de apel nu a reținut careva temeieri care justifică

aplicarea pedepsei sub formă de închisoare cu executarea reală a respectivei pedepse.

Instanța de apel a ținut cont de circumstanțele stabilite, a considerat că scopul corectării și reeducării inculpatului se va atinge fără izolarea lui de societate, fiind posibil de a stabili pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani cu suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art.90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 2 ani, astfel, dând posibilitate reală inculpatului să-și dovedească corectarea prin comportament exemplar și muncă cinstită, nesăvârșind o nouă infracțiune.

Referitor la vinovăția lui Osoianu Ruslan în comiterea infracțiunii prevăzute de art.266 Cod penal, instanța de apel a reținut că infracțiunea prevăzută de art.266 Cod penal a fost comisă de către Osoianu Ruslan în anul 2011, astfel încât coroborând cele enunțate supra, instanța de apel a ținut cont de scurgerea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală pentru capătul de învinuire în baza art.266 Cod penal, astfel considerând corect liberarea de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere penală prevăzut de art.60 Cod penal.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, procurorul a atacat decizia cu recurs ordinar, solicitând casarea integrală a acesteia și menținerea sentinței.

Recurentul menționează că potrivit prevederilor art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului în cazul, în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege, toate fiind valabile în prezenta cauză.

Astfel, recurentul menționează că, pedeapsa stabilită inculpatului cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal este prea blândă în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de apel a ignorat faptul că inculpatul a comis o infracțiune gravă, precum și lipsește motivarea aplicării prevederilor art.90 Cod penal.

Recurentul susține că instanța de apel la adoptarea deciziei a ignorat acel fapt, că potrivit art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane. Pronunțând o decizie de condamnare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru încălcarea de către inculpat a regulilor de circulație rutieră, fiind în stare de ebrietate alcoolică, acțiuni soldate cu cauzarea vătămărilor corporale grave, periculoase pentru viața părții vătămate, nu a fost atins scopul principal, și anume prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către inculpat și de alte persoane, precum și restabilirea echității sociale.

În opinia acuzatorului de stat, prima instanță a stabilit în privința inculpatului Osoianu Ruslan o pedeapsă echitabilă pentru fapta comisă de acesta, pedeapsă pe care instanța de apel greșit a modificat-o.

În contextul celor expuse, recurentul susține că decizia recurată a fost adoptată în rezultatul admiterii unor erori de drept procesual și material.

7. Referință pe marginea recursului ordinar declarat, a depus inculpatul Osoianu Ruslan, exprimându-și dezacordul cu cererea de recurs înaintată și solicitând ca acesta să

fie respins ca inadmisibil, cu menținerea deciziei atacate.

8. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a sentinței, pentru următoarele considerente de fapt și de drept.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și menținerea sentinței, când apelul a fost greșit admis. Tot aici, urmează a fi reiterate și stipulările din art.434 Cod de procedură penală, unde este indicat că, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

La caz, din textul recursului ordinar declarat de procuror se constată că recurentul, în esență, critică soluția adoptată de instanța de apel, deoarece aceasta fără a aprecia just toate circumstanțele cauzei greșit a dispus condamnarea lui Osoianu Ruslan, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probațiune de 4 ani.

Verificând actele cauzei, în raport cu alegațiile titularului dreptului de recurs, Colegiul penal lărgit conchide că, judecând apelul, instanța neîntemeiat a dispus admiterea cererii inculpatului Osoianu Ruslan, cu casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și cu aplicarea art.90 Cod penal. Or, soluția nominalizată nu este bazată pe circumstanțele reale ale cauzei sau, altfel spus, argumentele instanței de apel, precum că instanța de fond nu a dat o apreciere corespunzătoare prevederilor art.61 și 75 Cod penal și eronat nu a aplicat față de inculpat dispozițiile art.90 Cod penal, sunt vădit neîntemeiate, întrucât din partea descriptivă a sentinței rezultă că instanța de fond a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, just apreciind că, în speță, ținând seama de modul în care a acționat inculpatul, care se caracterizează satisfăcător, nu s-a căit activ în cele comise, nerecunoscând vina, de pericolul sporit a infracțiunii comise, inculpatul eschivând-u-se de la locul comiterii accidentului și neacordând ajutor victimelor, corijarea acestuia poate fi atinsă doar prin aplicarea față de dânsul a unei pedepse de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis.

Prin urmare, contrar punctului de vedere exprimat de instanța de apel, Colegiul penal lărgit, în deplin acord cu instanța de fond, apreciază că, la caz, este oportun și rațional de a aplica față de Osoianu Ruslan pedeapsa penală sub formă de închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis, iar în vederea acesteia statuări se expun următoarele raționamente.

Pentru a putea aprecia temeinicia capetelor de cereri formulate de recurent și ținând seama de natura erorilor de drept invocate, amintim că prima instanță a dispus

condamnarea inculpatului în baza art.264 alin.(4) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis.

După care, prin decizia instanței de apel, sentința a fost casată parțial, în latura stabilirii pedepsei, și anume s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei de către inculpat pe un termen de probațiune de 2 ani.

Instanța de apel, argumentându-și soluția privind aplicarea instituției suspendării condiționate, a specificat că inculpatul în ședința instanței de apel vina în comiterea infracțiunii a recunoscut-o, anterior nu a fost judecat, a achitat prejudiciul moral și material părții vătămate, ceea ce în opinia instanței permite aplicarea art.90 Cod penal.

Colegiul penal lărgit reiterează că, în speță, deși aparent au fost îndeplinite unele cerințe ale instituției suspendării executării pedepsei, totuși instanța de apel urma să efectueze o analiză mult mai complexă și minuțioasă a personalității infractorului urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, înainte și după săvârșirea infracțiunii și numai în măsura în care s-ar fi dovedit că comiterea faptelor infracționale se datorează unui concurs accidental de împrejurări din viața sa și că, pentru îndreptarea lui, nu este necesară executarea efectivă a pedepsei, doar în aceste cazuri este incident institutul suspendării condiționate a executării pedepsei.

Relevante în sensul vizat sunt și argumentele acuzatorului de stat, care a indicat în recursul declarat că instanța de apel nu a ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite de Osoianu Ruslan de comportamentul lui în momentul comiterii infracțiunii și după consumarea ei, de personalitatea acestuia, pronunțând o hotărâre neîntemeiată și neargumentată.

Astfel, circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea incriminată inculpatului, determină Colegiul penal lărgit să conchidă asupra incorectitudinii aplicării în privința lui Osoianu Ruslan a unei pedepse cu suspendarea executării.

Aceasta se statuează având în vedere că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care atentează la valorile protejate de legea penală – relațiile sociale cu privire la siguranța traficului rutier, cu atât mai mult că aceasta a fost săvârșită în prezența altor factori declanșatori cum sunt prezența stării de ebrietate a inculpatului – circumstanță care nu putea fi neglijată de instanța de apel la constatarea oportunității suspendării executării pedepsei.

Respectiv, instanța de recurs, găsește întemeiate argumentele invocate de recurent și constată că concluzia instanței de apel, precum că corijarea inculpatului este posibilă și prin aplicarea prevederii art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a pedepsei, a fost una pripită, neîntemeiată și din aceste considerente o va exclude, nefiind considerat faptul că prin această soluție se înrăutățește situația condamnatului.

Colegiul penal lărgit consideră relevant de a specifica că instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept deferită judecății, discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și insuficient de motivate în privința aplicării pedepsei cu executarea suspendată.

În acest context, instanța de recurs amintește că, potrivit prevederilor art.75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Luând ca bază aceste prevederi ale legii penale și soluționând chestiunea cu privire la vinovăția inculpatului, *de jure și de facto*, instanța de judecată urmează să constate dacă s-au confirmat sau nu temeiurile prevăzute de legea penală pentru a-l supune pe inculpat răspunderii penale și decide asupra cuantumului pedepsei care urmează a i se stabili.

Pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială a acestuia.

Colegiul penal lărgit remarcă că principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art.62-71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, s-au valorificat anume în această ordine, fiindu-i stabilit inculpatului termenul de pedeapsă prevăzute de sancțiunea art.264 alin.(4) Cod penal în cuantum nominalizat în dispozitivul sentinței.

Ulterior, după individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea suspendării executării pedepsei în privința vinovatului pe un termen de probațiune stabilit de instanța de judecată.

Conform art.90 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, poate ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită și poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cânt în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

Așadar, o condiție prevăzută expres în alin.(1) art.90 din Codul penal, privind

aplicabilitatea normei date, constă în concluzia instanței că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită. Prin alte cuvinte, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

Prin urmare, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța trebuie să de-a o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că inculpatul nu este rațional să execute real termenul pedepsei stabilite. Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Colegiul penal reține că aprecierea instanței trebuie să se fundamenteze pe un complex de elemente obiective și subiective care să ducă la concluzia că dublul scop al pedepsei, sancționator și educativ, poate fi realizat și în lipsa executării efective a acesteia. Or, o evaluare eronată ar putea duce fie la lăsarea în libertate a unor infractori periculoși, fie la o privare inutilă de libertate. Totodată, urmează a se reține că aprecierea instanței nu se poate baza doar pe unele elemente dispersate, de genul nu are antecedente penale, a achitat prejudiciul moral și material părții vătămate, căința sinceră sau recunoașterea vinovăției.

În speță, reieșind din soluția adoptată de instanța de apel și raționamentele puse la baza acesteia, se constată că la stabilirea pedepsei în privința inculpatului instanța nu a avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art.art.61 și 75 Cod penal, nu a ținut seama de circumstanțele reale ale cauzei, circumstanțe care fiind analizate, per ansamblu, nu permit instanței stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării ei.

Mai mult, instanța de recurs constată că, instanța de apel în partea motivantă a deciziei adoptate, fără o argumentare detaliată, a enumerat circumstanțele pe care le consideră atenuante, aplică neîntemeiat art.90 Cod penal și greșit admite apelul declarat de inculpat.

Astfel, instanța de recurs apreciază că modalitatea de executare aleasă în privința inculpatului Osoianu Ruslan, nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta infracțională comisă și circumstanțele în care a acționat inculpatul, precum și urmările soldate.

În atare situație, reieșind din cele relatate, Colegiul penal lărgit statuează asupra faptului că în cauza supusă judecării, la etapa examinării apelului instanța a admis eroarea de drept prevăzută de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală și a individualizat eronat pedeapsa stabilită în privința inculpatului Osoianu Ruslan.

În consecință, se conchide că prima instanță a făcut o corectă aplicare a

dispozițiilor legii materiale, prin dispunerea condamnării în privința lui Osoianu Ruslan, în baza art.264 alin.(4) Cod penal, statuând just că corijarea și reeducarea ultimului poate fi realizată doar prin executarea de către acesta a pedepsei cu închisoarea în penitenciar de tip deschis.

9. În conformitate cu art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui Osoianu Ruslan xxxx, cu menținerea sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Central din 15 septembrie 2017, prin care:

Procesul penal în privința lui Osoianu Ruslan xxxx în baza art.266 Cod penal, a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală;

Osoianu Ruslan xxxx a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată la 15.12.2016 de Tihu Georgheta împotriva Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Moldova, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanță în ordinea procedurii civile.

Termenul de executare a pedepsei lui Osoianu Ruslan xxxx se calculează din momentul reținerii acestuia.

Decizia este irevocabilă pronunțată integral la 28 iunie 2018.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Anatolie Țurcan

Vladimir Timofti

Elena Cobzac

Victor Boico